

De nieuwsbrief van het Onderwijsknooppunt palliatieve zorg Propallia is bestemd voor de contactpersonen van de onderwijsinstellingen en haar docenten. Deze wordt digitaal verstrekt. Het doorsturen van de nieuwsbrief naar andere geïnteresseerde collega's wordt op prijs gesteld.

REGIONAAL

1. Themabijeenkomst Interculturele Palliatieve Zorg

Op 17 december organiseerde Propallia een online themabijeenkomst vanuit het Onderwijsknooppunt. Gudule Boland, van Pharos, informeerde ons over Interculturele Palliatieve Zorg. De opname is nu ook te vinden op ons Youtube-kanaal. Gebruik (delen van) het materiaal gerust in onderwijs en training.

[Bekijk hier de opname van de themabijeenkomst Interculturele Palliatieve Zorg](#)

2. Theater Doodvermoeiend op ROC Mondriaan

(ook filmpjes + docenteninstructie beschikbaar)

Theater Doodvermoeiend is bedacht en gemaakt door theatermaker en acteur Jurriaan Bles. Mirjam Ruitenbergh, docent op ROC Mondriaan, heeft de voorstelling naar het ROC gehaald. Dit kon deels gefinancierd worden via CJP-geld. Rondom de voorstelling zijn passende modules ingezet.

Op het Onderwijsplatform palliatieve zorg staan sinds kort drie filmpjes van scènes uit Theater Doodvermoeiend die te gebruiken zijn als lesmateriaal voor diverse opleidingsniveaus. Bij de filmpjes is ook een docenteninstructie ontwikkeld. Theater maakt het voor de student makkelijker om zich in te leven in de patiënten, naasten en zorgverleners.

[Bekijk hier de scènes en de docenteninstructie](#)

3. In gesprek over palliatieve zorg in het onderwijscurriculum

Ed Johannes, docent op Hogeschool Leiden, nam het initiatief voor een gesprek met de ontwikkelaars van het nieuwe curriculum (BN 2030) op zijn hogeschool. Onderwerp van gesprek was de plek die palliatieve zorg zou moeten krijgen in het curriculum. Samen met Marianka Brouwer, onderwijsambassadeur van Propallia, informeerde hij de projectleider en de opleidingsmanager over de ontwikkelingen op het gebied van palliatieve zorg. Informatie over wat palliatieve zorg is, blijkt en blijft belangrijk om te delen. Na afloop van het gesprek is er relevante informatie gedeeld met de curriculumontwikkelaars, bijvoorbeeld het Onderwijsraamwerk Palliatieve Zorg. Wil jij in 2025 ook over het curriculum in gesprek binnen je organisatie? We ondersteunen je graag vanuit het Onderwijsknooppunt. Neem contact op met Marianka Brouwer, via m.brouwer1@lumc.nl.

Onderwijsmateriaal in de schijnwerpers

1. Praatplaat maakt het 'onbespreekbare' bespreekbaar

De praatplaat 'Mag ik binnenkomen' helpt ouders en zorgprofessionals samen om het 'onbespreekbare' bespreekbaar te maken. Daarbij gaat het niet alleen om een gesprek over kwaliteit van sterven van een kind, maar over álle aspecten die het gezinsleven met een zorgintensief kind moeilijk en pijnlijk maken.

➤ Download [hier de praatplaat](#) en download [hier de uitleg](#) bij de praatplaat

2. Steffie.nl: info over palliatieve zorg in makkelijke taal

Ongeveer 440 duizend Nederlanders hebben een verstandelijke beperking. De levensverwachting van mensen met een verstandelijke beperking is lager dan bij de algemene bevolking. Daarom is er voor hen een speciale website over palliatieve zorg in toegankelijke taal gemaakt: palliatievezorg.steffie.nl. Het is ontwikkeld door het Nationaal Programma Palliatieve Zorg II en Stichting Leer Zelf Online.

3. Competentieprofiel gespecialiseerd verzorgende IG palliatieve zorg

V&VN Palliatieve Zorg heeft het [competentieprofiel gespecialiseerd verzorgende IG palliatieve zorg \(GVPZ\)](#) gelanceerd. Sabine Pieters, onderwijsambassadeur van Onderwijsknooppunt palliatieve zorg Limburg Zuidoost Brabant zat in de klankbordgroep en heeft eraan meegeschreven. Het omschrijft van zes kenmerkende professionele beroepsactiviteiten de rol van de gespecialiseerd verzorgende IG palliatieve zorg. Een verzorgende kan zich alleen GVPZ noemen als zij werkt in een vakgebied waar palliatieve zorg ten minste 50 procent uitmaakt van de dagelijkse praktijk. Ook moet ze een erkende aanvullende opleiding palliatieve zorg hebben gevolgd.

In de etalage

Filmpje met de ambassadeurs van de Onderwijsknooppunten palliatieve zorg

Sinds de O²PZ-ambassadeurs van de 8 Onderwijsknooppunten palliatieve zorg het verbinders-'stokje' overnamen van programma O²PZ is er het nodige gebeurd. In een ludiek (en kort) filmpje vertellen wij wat we de afgelopen maanden hebben bereikt.

➤ [Klik hier voor het filmpje](#)

Van programma O²PZ naar programma NPPZ II

De 8 Onderwijsknooppunten palliatieve zorg zijn per 1 november 2024 tot eind 2026 ondergebracht bij het [Nationaal Programma Palliatieve Zorg II](#). Het programma O²PZ, waar wij mede uit voortkomen, loopt namelijk af. Het NPPZ ondersteunt ons bij het bekijken hoe we de Onderwijsknooppunten verdergaand structureel kunnen borgen. Bij het NPPZ zijn ook vele andere projecten binnen de palliatieve zorg betrokken, waarmee we een goede kruisbestuiving kunnen hebben.

Het belang van goed onderwijs

Op de [Palliaweb-pagina 'Het belang van goed onderwijs'](#) vertellen verschillende zorgprofessionals, docenten en ervaringsdeskundigen over het thema palliatieve zorg in het onderwijs. Ieder doet dat vanuit diens eigen perspectief. Lees bijvoorbeeld het interview met

mbo-docent Gézina Trouw die verzorgenden IG lesgeeft. Of het interview over de ervaringen van Corine Luiten die de post-hbo opleiding voor Palliatieve zorg verpleegkundige volgt. Op de pagina zijn ook handige linkjes, bijvoorbeeld naar onderwijsmaterialen palliatieve zorg (van niveau 2 tot en met 8) op het Onderwijsplatform palliatieve zorg.

Onderwijsknooppunten palliatieve zorg op LinkedIn!

Op LinkedIn kun je op een makkelijke manier op de hoogte blijven van wat de ambassadeurs van de Onderwijsknooppunten doen en organiseren. Volg ons ook!

➤ [Klik hier voor ons LinkedIn-kanaal](#)

Onderwijsambassadeur Jenke Geerling aan het woord

[Lees hier het overzichtsartikel van ZonMw](#) dat inzicht geeft in de projecten van programma O²PZ. In dit artikel komt ook O²PZ-ambassadeurs Jenke Geerling van Onderwijsknooppunt palliatieve zorg Ligare aan het woord.

Mbo- en hbo-ophaalgesprekken vanuit de Onderwijsknooppunten

De ambassadeurs van de Onderwijsknooppunten zijn momenteel volop bezig met zogenoemde ophaalgesprekken met hun contactpersonen in het mbo en hbo. Op verzoek van ZonMw inventariseren zij in hoeverre palliatieve zorg een plek heeft in het curriculum waarbij het *Onderwijsraamwerk palliatieve zorg 2.0* als meetlat wordt gebruikt. Voor wo/wo+ is deze informatie er al. Deze gegevens zijn relevant om de politiek, maar ook om andere organisaties in het zorgnetwerk, van recente informatie te voorzien.

Campagne 'Leven tot het laatste'

Van 12 oktober tot medio december loopt de [publiekscampagne 'Leven tot het laatste'](#). Ruim de helft van de Nederlandse bevolking weet niet goed wat palliatieve zorg is. Doel van deze campagne is om duidelijk te maken wat palliatieve zorg is, en wat het voor iemand kan betekenen. De campagne is gestart vanuit een samenwerking tussen het Nationaal Programma Palliatieve Zorg II (NPPZ II) en KWF. De samenwerking is vervolgens uitgebreid met Alzheimer Nederland, Maag Lever Darm Stichting, Parkinson Vereniging, Patiëntenfederatie Nederland en het Ministerie van VWS. In 2025 en 2026 wordt de campagne gecontinueerd.

Palliatieve zorg en de landelijke politiek

Op 27 november 2024 vond het (eerder uitgestelde) [Kamerdebat over palliatieve zorg en stervensbegeleiding](#) plaats. Dit als vervolg op de [in juni jl. aangenomen motie](#) van Wieke Paulusma en Sophie Hermans, waarbij ook programma Optimaliseren Onderwijs Palliatieve Zorg (O²PZ) is genoemd. Bij het Kamerdebat in november zijn onder meer vragen gesteld over het borgen van palliatieve zorg in opleidingen en in bij- en nascholingen. Aanvullend zijn er ook vragen gesteld over de huidige zorgprofessionals en de mogelijkheden van bij- en nascholingen in palliatieve zorg. Staatssecretaris Vicky Maaijer van het ministerie van VWS wacht eerst de toekomstverkenning palliatieve zorg van het RIVM af dat ze in december krijgt. En komt daarna met een beleidsreactie, zowel op de toekomstverkenning als op tussentijdse resultaten van lopende programma's. Ook zal zij dan nader ingaan op het borgen van kennis over palliatieve zorg in scholingen.

Kort en inspirerend

***** Onderwijsmateriaal in de spotlight! *****

Ben je zorgdocent op een mbo, hbo of in het wo/wo+-onderwijs? Op [deze pagina](#) vind je onderwijsmateriaal dat is ingebracht door collega's uit het veld en is beoordeeld door

de [Screeningscommissie onderwijs palliatieve zorg](#). Bij de onderwijsmaterialen staan docentenhandreikingen.

Zo is ook voor het boek '[In gesprek over het leven en het einde](#)' (Uitgeverij de Graaff) een docenthandreiking geschreven met voorbeelden hoe ervaringsverhalen van patiënten en zorgverleners in te zetten binnen het onderwijs.

In het boek nemen zestien mensen je mee in hun omgang met het leven en het einde ervan. Het zijn verhalen verteld door ervaringsdeskundigen en door mensen die in de zorg werken – als professionals of als vrijwilligers. De acht gekozen gespreksonderwerpen komen uit het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg. In ieder hoofdstuk lichten twee (ervarings)deskundigen per thema de sluier op over het leven met het einde in zicht. De ene is patiënt of naaste, de andere is zorgverlener of vrijwilliger. Twee verhalen dus over hetzelfde onderwerp maar vanuit verschillende gezichtspunten. Binnen in het boek staan QR-codes die verwijzen naar een reeks podcasts, waarin de patiënt of naaste en de zorgverlener met elkaar in gesprek gaan over de diverse thema's.

Vraag kosteloos het docentpakket inclusief boek aan!

Als zorgdocent kun je nu tijdelijk het docentenpakket inclusief het boek '[In gesprek over het leven en het einde](#)' bij het NPPZ II **kosteloos** aanvragen, zodat het Kwaliteitskader palliatieve zorg optimaal geïntegreerd kan worden in het onderwijs. Ben je geïnteresseerd in dit lespakket? Stuur dan een mailtje naar nppzii@pzn.nl, en vermeld hierbij je functie, adresgegevens en de onderwijsinstelling waar je actief bent. Er kunnen maximaal twee docenten per mbo-, hbo- en wo/wo+-onderwijsinstelling een boek aanvragen. **Deze actie loopt tot 31 januari 2025.**

Over de Onderwijsknooppunten palliatieve zorg

Goede palliatieve zorg start bij goed onderwijs. Want palliatieve zorg, dat kun je leren! De ambassadeurs van de 8 [Onderwijsknooppunten palliatieve zorg](#) zetten zich in voor het optimaliseren van het onderwijs palliatieve zorg in het domein zorg en welzijn (mbo, hbo, wo(+), en bij- en nascholingen) én binnen zorgorganisaties.

Wat de Onderwijsknooppunten doen:

- Ze stimuleren regionaal en landelijk de uitwisseling van actuele informatie, kennis en best practices over (onderwijs) palliatieve zorg.
- Ze zijn een wegwijzer naar up-to-date onderwijsaanbod- en onderwijsmaterialen palliatieve zorg. En ondersteunen bij implementatie van onderwijs palliatieve zorg.
- Ze vervullen een verbindende rol tussen onderwijs, praktijk en onderzoek op het gebied van palliatieve zorg.

Regionaal gebeurt het, landelijk komt het samen!

Meedenken en meedoen

De Onderwijsknooppunten palliatieve zorg; dat zijn we allemaal. We kunnen niet zonder jouw hulp of meedenken over thema's die leven. Heb jij informatie voor de nieuwsbrief, vragen, best practices of wil je contact met een van onze ambassadeurs, zodat we met je mee kunnen denken? Mail of bel ons ([ambassadeurs onderwijsknooppunt](#)).